

ADRODDIAD I'R:	Pwyllgor Trwyddedu
DYDDIAD:	23 Mehefin 2021
SWYDDOG ARWEINIOL:	Pennaeth Cynllunio, Gwarchod y Cyhoedd a Gwasanaethau Cefn Gwlad
SWYDDOG CYSWLLT:	Yr Uwch Swyddog Trwyddedu trwyddedu@sirddinbych.gov.uk 01824 706433
TESTUN:	Adolygu Polisi ac Amodau Trwyddedu Cerbydau Hacni a Cherbydau Hurio Preifat

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1.1 I'r Aelodau gael ystyried adolygu'r Polisi ac Amodau Trwyddedu Cerbydau Hacni a Cherbydau Hurio Preifat er mwyn ymgorffori'r safonau statudol newydd a gyhoeddwyd gan yr Adran Drafnidiaeth, ynghyd ag argymhellion newydd a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru.

2. CRYNODEB GWEITHREDOL

- 2.1 Ceisio barn yr Aelodau am safonau statudol yr Adran Drafnidiaeth a'r argymhellion a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru.
- 2.2 Ceisio cymeradwyaeth hefyd i ymgynghori â'r diwydiant a'r cyhoedd yn ehangach ar Ddatganiad drafft o'r Polisi Trwyddedu er mwyn ymgorffori safonau statudol yr Adran Drafnidiaeth ac argymhellion newydd Llywodraeth Cymru.

3. GWYBODAETH GEFNDIR

- 3.1 Mae Polisi ac Amodau Trwyddedu Cerbydau Hacni a Cherbydau Hurio Preifat presennol Sir Ddinbych wedi'i sefydlu ers 2017. Gyda'r Adran Drafnidiaeth yn cyhoeddi safonau statudol newydd a Llywodraeth Cymru'n cyhoeddi argymhellion newydd, cynigir bod angen i ni adolygu'r polisi presennol er mwyn ymgorffori'r safonau a'r argymhellion newydd hyn.
- 3.2 Ym mis Gorffennaf 2020, cyhoeddodd yr Adran Drafnidiaeth Safonau Statudol ar gyfer Tacsis a Cherbydau Hurio Preifat, gan ganolbwyntio ar amddiffyn plant ac oedolion diamddiffyn. Mae'r Adran Drafnidiaeth yn nodi ei bod yn amlwg, yn dilyn ymgynghoriad manwl, bod yna gonsensws

bod angen safonau sylfaenol craidd cyffredin i reoleiddio'r sector tacsis a cherbydau hurio preifat yn well. Trowch at Atodiad A.

3.3 Mae Safonau'r Adran Drafnidiaeth yn cael effaith yng Nghymru er i'r cyfrifoldeb am bolisi tacsis a cherbydau hurio preifat gael ei ddatganoli i Gynulliad Cymru. Fodd bynnag, pe byddai Llywodraeth Cymru'n cyflwyno deddfwriaeth i reoleiddio ar y materion hyn, ni fyddai safonau'r Adran Drafnidiaeth yn berthnasol mwyach.

3.4 Mae Safonau Statudol yr Adran Drafnidiaeth ar gyfer Tacsis a Cherbydau Hurio Preifat yn nodi:

"1.3 Er bod y Safonau Statudol ar gyfer Tacsis a Cherbydau Hurio Preifat yn canolbwyntio ar amddiffyn plant ac oedolion diamddiffyn, bydd pob teithiwr yn elwa o'r argymhellion sydd ynddynt. Mae yna gonsensws bod angen safonau sylfaenol craidd cyffredin i reoleiddio'r sector tacsis a cherbydau hurio preifat yn well, ac mae'r argymhellion yn y ddogfen hon yn ganlyniad trafodaethau manwl gyda'r diwydiant, y rheoleiddwyr a grwpiau ymgyrchu diogelwch. Felly mae'r Adran yn disgwyl i'r argymhellion hyn gael eu gweithredu oni bai bod rheswm lleol cymhellol i beidio â gwneud hynny.

1.4 Dylid nodi, gan nad yw plismona a chyfiawnder troseddol yn fater datganoledig, y bydd y Safonau Statudol ar gyfer Tacsis a Cherbydau Hurio Preifat a gyhoeddwyd o dan Ddeddf Plismona a Throsedd 2017 yn parhau i gael effaith yng Nghymru, er i'r cyfrifoldeb am bolisi tacsis a cherbydau hurio preifat gael ei ddatganoli i Gynulliad Cymru ym mis Ebrill 2018. Pe bai Llywodraeth Cymru yn cyflwyno deddfwriaeth i reoleiddio ar y materion hyn, ni fyddai'r safonau yn y ddogfen hon yn berthnasol mwyach.

3.5 Dylai Awdurdodau Trwyddedu adolygu eu polisiâu trwyddedu bob pum mlynedd, ond dylent hefyd ystyried adolygiadau dros dro pe bai materion sylweddol yn codi yn eu hardal, a'u perfformiad yn flynyddol."

3.5 Ym mis Mawrth 2021, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ddogfen Cysoni Trwyddedu Tacsis a Cherbydau Hurio Preifat yng Nghymru. Mae'r ddogfen hon yn dilyn papur gwyn Llywodraeth Cymru, 'Gwella Trafnidiaeth Gyhoeddus', a gyhoeddwyd yn 2018. Nod yr argymhellion sydd yn y ddogfen hon yw darparu 'atebion sydyn' i wella cysondeb safonau trwyddedu a chynyddu diogelwch y cyhoedd ledled Cymru.

Mae'r argymhellion yn llunio sail datblygiad pellach gan Lywodraeth Cymru i safonau cenedlaethol. Er mwyn cyflawni hyn, mae Llywodraeth Cymru yn argymhell yn gryf bod pob awdurdod lleol yng Nghymru yn mabwysiadu'r argymhellion hyn yn wirfoddol (os nad ydynt eisoes wedi'u sefydlu). Trowch at Atodiad B.

3.6 Mae Llywodraeth Cymru wedi amlinellu 5 rheswm dros fabwysiadu'r argymhellion, a diogelwch y cyhoedd yw'r cyntaf. Dylai'r cyhoedd allu disgwyl i yrrwr trwyddedig fod yn gymwys, yn onest, yn ddiogel ac yn ddibynadwy. Cafwyd nifer o adroddiadau yn y blynyddoedd diweddar yn sôn am gamfanteisio ar blant, a ddangosodd yn glir bod trefniadau gwan ac aneffeithiol ar gyfer trwyddedu yng Nghymru a Lloegr yn rhoi'r cyhoedd mewn perygl. Y gobaith yw y bydd yr argymhellion newydd yn cywiro hyn drwy wella diogelwch y cyhoedd ledled Cymru. Mae hyn hefyd yn cynnwys diogelwch cerbydau, ynghyd â gwella'r safonau a osodwyd ar gyfer gweithredwyr cerbydau hurio preifat.

3.7 Mae rhesymau eraill dros fabwysiadu'r argymhellion yn cynnwys gwell cysondeb o ran safonau ledled Cymru, cysondeb o ran gorfodi, cerbydau mwy hygyrch yng Nghymru a gwell safonau o wasanaeth i gwsmeriaid.

3.8 **Newidiadau arfaethedig i Bolisi ac Amodau Trwyddedu**

3.8.1 Rhoddwyd ystyriaeth i Safonau Statudol yr Adran Drafndiaeth ar gyfer Tacsis a Cherbydau Hurio Preifat wrth ddrafftio argymhellion Llywodraeth Cymru.

3.8.2 Cynigir bod y Polisi ac Amodau Trwyddedu presennol yn dod yn un ddogfen fawr sy'n cynnwys yr holl bolisiau ac amodau atodol eraill sy'n ymwneud â thrwyddedu tacsis a cherbydau hurio preifat. Y gobaith yw y bydd hyn yn symleiddio pethau ar gyfer ymgeiswyr a dalwyr trwydded, gan y bydd yr holl ddogfennau angenrheidiol ar gael mewn un lle.

3.8.3 Bydd safonau statudol yr Adran Drafndiaeth ac argymhellion Cysoni Trwyddedu Tacsis a Cherbydau Hurio Preifat Llywodraeth Cymru yn arwain at nifer o newidiadau i'n Polisi Trwyddedu presennol. I grynhof, dyma'r prif newidiadau:

3.8.4 Gyrwyr

- Y gofyn i yrwyr ymuno â Gwasanaeth Diweddarau'r Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd (DBS) a chael gwiriad DBS bob 6 mis.
- Gwiriad cofnodion troseddol tramor ar gyfer gyrwyr.
- Mabwysiadu Cod Ymddygiad Gyrwyr Llywodraeth Cymru.
- Diweddarau Amodau Gyrwyr Cerbydau Hurio Preifat yn unol ag

Argymhellion Llywodraeth Cymru.

3.8.5 Cerbyd

- Y gofyn i berchenogion cerbydau gael gwiriad DBS blynyddol.
- Gwiriad cofnodion troseddol tramor.
- Mabwysiadu polisi Llywodraeth Cymru ar TCC a Systemau Fideo Pwynt Taro (VIPS)/ Camerâu Dangosfwrdd mewn tacsis a cherbydau hurio preifat.
- Gosod argymhellion Llywodraeth Cymru ar gyfer amodau hygyrchedd ar berchnogion tacsis a cherbydau hurio preifat.

3.8.6 Cyffredinol

- Ymrwymo i adolygu'r Datganiad o Bolisi Trwyddedu bob 5 mlynedd yn unol â Safonau Statudol yr Adran Drafnidiaeth.

4.0 **YMGYNGHORI**

4.1 Cynigir cynnal ymgynghoriad am 4 wythnos ar Ddatganiad drafft o'r Polisi Trwyddedu, sy'n ymgorffori'r Safonau Statudol newydd a gyhoeddwyd gan yr Adran Drafnidiaeth a'r argymhellion a nodir gan Lywodraeth Cymru.

4.2 Bydd yr ymatebion i'r ymgynghoriad yn cael eu hystyried a bydd y polisi terfynol, ynghyd ag unrhyw sylwadau a geir, yn cael ei gyflwyno ger bron y Pwyllgor Trwyddedu i'w gymeradwyo.

5.0 **ARGYMHELLION**

5.1 Argymhellir bod y Pwyllgor yn ystyried cynnwys yr adroddiad ac yn penderfynu:

- a) Cymeradwyo'r adolygiad o'i Bolisi Trwyddedu presennol mewn perthynas â Cherbydau Hacni (Tacsis) a Cherbydau Hurio Preifat, eu Gyrwyr a'u Gweithredwyr, yn unol â Safonau Statudol newydd yr Adran Drafnidiaeth ac Argymhellion Cysoni Trwyddedu Tacsis a Cherbydau Hurio Preifat Llywodraeth Cymru.
- b) Cymeradwyo'r angen i ymgynghori â'r diwydiant a'r cyhoedd yn ehangach (gan gynnwys sefydliadau lleol perthnasol, er enghraifft grwpiau hygyrchedd) ar Ddatganiad drafft o Bolisi Trwyddedu.